

The background of the entire page is a light gray. Overlaid on this are several curved, overlapping bands with a red and white checkered pattern, reminiscent of a racing flag. These bands curve from the top right towards the bottom left, creating a sense of motion and depth.

Op zoek naar zuurstof

Verslag rapporteurs

Alfred Arbouw en Peter van der Velden

3 februari 2020

Op zoek naar zuurstof

Verslag rapporteurs Alfred Arbouw en Peter van der Velden

Inhoud

Verslag rapporteurs

Bijlage 1	Gespreksverslag startoverleg van de rapporteurs met de fractievoorzitters van de VVD, D66, GroenLinks en PvdA
Bijlage 2	Gespreksverslagen van de rapporteurs met de VVD
Bijlage 3	Gespreksverslagen van de rapporteurs met Forum voor Democratie
Bijlage 4	Gespreksverslagen van de rapporteurs met het CDA
Bijlage 5	Gespreksverslagen van de rapporteurs met de SP
Bijlage 6	Gespreksverslagen van de rapporteurs met D66
Bijlage 7	Gespreksverslagen van de rapporteurs met GroenLinks
Bijlage 8	Gespreksverslagen van de rapporteurs met de PVV
Bijlage 9	Gespreksverslagen van de rapporteurs met de PvdA
Bijlage 10	Gespreksverslagen van de rapporteurs met 50PLUS
Bijlage 11	Gespreksverslagen van de rapporteurs met Partij voor de Dieren
Bijlage 12	Gespreksverslagen van de rapporteurs met Lokaal Brabant
Bijlage 13	Gespreksverslagen van de rapporteurs met ChristenUnie-SGP

Verslag rapporteurs

's-Hertogenbosch, 31 januari 2020

Geachte mevrouw Otters-Bruijnen, heer Meijer, mevrouw Roijackers en heer Smeulders,

Maandag 13 januari jl. heeft u ons een opdracht verleend om een rapport uit te brengen over de ideeën en opvattingen die bij de twaalf Statenfracties leven over een stabiel bestuur in Brabant voor de resterende bestuursperiode. Met genoegen hebben wij deze opdracht aanvaard en de afgelopen weken invulling gegeven.

In een eerste bijeenkomst heeft u de opdracht verder toegelicht. Het was onze opdracht om met afvaardigingen van alle fracties eenmalig individueel te spreken. We vonden het van belang om een tweede ronde verdiepende gesprekken te hebben, om te vinden waar er beweging tussen fracties zat. In dit rapport verslaan we de reflecties van de fracties op de ontstane situatie en inventariseren we de haalbare ingrediënten en denkbeelden over een stabiel bestuur voor de resterende bestuursperiode.

Wij hebben in een korte tijdspanne met alle fracties kunnen spreken, waarvoor wij onze dank aan hen voor hun flexibiliteit willen uitspreken. Ook hebben wij met een aantal andere betrokkenen gesproken, zijnde informateur Helmi Huijbregts-Schiedon, formateurs Huub Dekkers en Mariëtte Pennarts, commissaris van de Koning Wim van de Donk, voormalig gedeputeerden Renze Bergsma en Marianne van der Sloot en griffier Kirsten ten Cate. Deze gesprekken hebben ons beeld van de situatie verder ingekleurd en verscherpt. Tevens hebben we informatie ingewonnen over de lopende juridische procedures rondom het veehouderijbesluit van de provincie Noord-Brabant, en hebben wij enkele tussentijdse terugkoppelgesprekken met de opdrachtgevende fractievoorzitters gehad.

Bij deze rapporteren wij onze bevindingen.

Urgentie

Allereerst merkten wij op dat er een hoge mate van urgentie gevoeld wordt om deze situatie tot een goede en stabiele oplossing te brengen. Alle fracties geven aan deze urgentie te voelen en zelf signaleren wij ook dat de provincie Noord-Brabant op korte termijn geconfronteerd wordt met grote uitdagingen. Deze grote uitdagingen ontmoeten elkaar in onze provincie in de volle hevigheid. Deze uitdagingen vereisen een stabiel bestuur.

Op 14 februari vindt het debat en de stemming plaats over de (herziende) Interim Omgevingsverordening (IOV). In de IOV staan de datums genoemd die de afgelopen maanden het politieke debat hebben beheerst. Het is op dit moment niet bekend of er een meerderheid in Provinciale Staten is voor het verschuiven van de datums. Ook het Rijk presenteert op korte termijn nog nieuw beleid om de stikstofproblematiek aan te pakken. Een stabiel Brabants bestuur maakt de provincie Noord-Brabant tot een volwaardig en geloofwaardig gesprekspartner met het Rijk.

De komende maanden moeten ook op een aantal andere terreinen nieuwe kaders worden vastgesteld die de komende jaren leidend zullen zijn voor de uitvoering van het beleid, bijvoorbeeld het Economisch Programma, de Cultuurvisie, Erfgoedvisie en de Kaderrichtlijn Water. Dit zijn belangrijke kaders, waarvoor het belangrijk is (binnen het provinciehuis en buiten bij onze partners) dat er krachtige bestuurlijke regie wordt gevoerd door een coalitie die een gezamenlijk doel nastreeft. Eenzelfde behoefte wordt gevoeld in de Brabantse samenleving. Er moeten besluiten worden genomen op alle belangrijke dossiers, die gedragen worden door politiek en samenleving.

Bovendien bereiken ons geluiden uit de samenleving dat Brabant, op het gebied van onder andere economische activiteiten en de grote bouwopgave, investeringen misloopt. De problematiek van stikstof speelt Brabant parten in de sociaaleconomische opgaven die op stapel staan.

Stikstofproblematiek

De uitspraak van de Raad van State en de daaropvolgende adviezen van Commissie-Remkes plaatsen de Brabantse politiek in een nieuwe context, wat zijn weergave heeft op de opgaven waar Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten voor staan. We merken dat Noord-Brabant een provincie is waar heel veel opgaven samenkomen. Economie, milieu, veehouderij, stedelijke opgaven, mobiliteit: Het zit allemaal op de Brabantse postzegel. Dat maakt een gebalanceerd beleid een uitdaging. Die uitdaging geldt ook voor de Brabantse politieke partijen, die al deze krachten tot standpunten en politiek beleid dienen vorm te geven, om deze vervolgens met andere partijen tot een stabiel bestuursakkoord en bestuur samen te voegen. Partijen vinden het zeer moeilijk om elkaar op deze dossiers te vinden. Dat maakt het lastig om samenwerking te creëren die elkaar weet te vinden in het compromis. Het zou juist goed zijn om elkaar de ruimte te geven om samen betekenis te vinden voor alle opgaven die er liggen én die er komen.

De complexiteit van dit dossier wordt tevens vergroot doordat de landelijke discussie rondom stikstof op het Brabantse niveau zijn vertaling krijgt. Er wordt reikhalzend uitgekeken naar oplossingen uit 'Den Haag', maar op korte termijn lijkt het erop dat ook vanuit de landelijke politiek geen duidelijkheid komt die het Brabants conflict kan beslechten. Het ontbreken van een heldere lijn vanuit het Rijk zorgt ervoor dat de druk op Brabant niet minder wordt.

Wij constateren dat er een grote diversiteit in denken is tussen de verschillende fracties in Provinciale Staten. Het dossier natuur, landbouw en milieu (inclusief stikstof) legt een ongekende druk op de politiek. Deze dossiers drukken zo'n stempel op de Brabantse politiek, dat ze het hele debat overheersen. Dit terwijl er ongelooflijk veel te doen is op andere terreinen van beleid. Men moet elkaar vinden, want er staan belangrijke onderwerpen op stapel.

Cultuur Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten

Een ander veelvuldig voorkomend onderwerp dat door meerdere fracties werd aangehaald, is de rolverdeling die het dualisme vraagt tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Meerdere partijen gaven aan dat Provinciale Staten te weinig agendasettend is en haar kaderstellende rol niet goed kan uitoefenen. We signaleren dat het verstandig zou zijn als alle partijen zich inspannen om de cultuur, omgang en sfeer in het politiek debat en de politieke wandelgangen te verbeteren. De dualisering in het provinciale politieke stelsel kan ook meer inhoud gegeven worden. Als Provinciale Staten aan de voorkant kunnen werken aan beleidsontwikkeling en beleidsoriëntatie, kan dit door een betere dialoog tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten tot beter beleid met breder draagvlak leiden.

Inventarisatie mogelijke coalities

Uit de reflecties en de inventarisatie onder de Brabantse fracties concluderen wij dat zij zeer verdeeld zijn over de gewenste oplossing voor de huidige politieke situatie. Allereerst kunnen wij opmaken dat een grote meerderheid van de fracties voorstander is van een meerderheidscoalitie met een zo breed mogelijk draagvlak. De invulling van deze meerderheid is echter het grootste twistpunt tussen de fracties.

Geen van de partijen buiten de coalitiepartijen geeft aan zonder wijzigingen aan te willen sluiten bij dit bestuursakkoord. De mate waarin huidige coalitiepartijen wijzigingen aan wensen te brengen in het bestuursakkoord om mogelijke partners comfort te bieden, verschilt. Vooral op het gebied van landbouw- en veehouderijbeleid zien wij grote verschillen, op het vlak van invulling, tempo en planning.

Op een enkele fractie na, zag geen van de partijen een minderheidscoalitie als stabiele oplossing voor de huidige situatie. Ook een extraparlamenteair college kon bij de meeste partijen niet op sympathie rekenen. De grote uitdagingen waar Brabant voor staat en de hoge urgentie om niet wederom een coalitiebreuk mee te maken in deze bestuursperiode waren de voornaamste redenen waarom de fracties geen heil zagen in deze opties. Alle fracties benadrukten het belang van een stabiele coalitie die de gehele resterende bestuursperiode bijeenblijft.

Fracties verschillen uiteraard in de keuze van de richting waar de politieke meerderheid gezocht moet worden. Voor elke mogelijk denkbare meerderheidscoalitie zijn door partijen blokkades opgeworpen.

Een aanvulling van de huidige coalitie met de SP is door de VVD geblokkeerd. De VVD gaf aan niet met het “gehele linkse blok” van SP, D66, GroenLinks en de PvdA te kunnen besturen. De VVD-fractie heeft bij herhaling gesteld niet alleen met de SP als aanvulling het college te willen completeren. Hiernaast constateerden wij dat er inhoudelijke verschillen tussen deze partijen zijn waar eerst naar gekeken moet worden, hoewel de SP heeft aangegeven binnen de contouren van het bestuursakkoord deel te kunnen nemen aan de coalitie. Tevens is enige reparatie nodig in de relatie tussen een aantal van de huidige coalitiepartijen met de SP. Meerdere partijen gaven aan dat het dossier Nuenen en de steun van de SP voor een motie van wantrouwen tegen het huidige college voor twijfels zorgden betreffende de betrouwbaarheid van de SP. Partijen zijn op zich bereid om comfort te bieden aan de VVD in deze optie.

Het herstellen van de oorspronkelijke coalitie met het CDA is zeer ingewikkeld. Uit onze gesprekken kwam naar voren dat er een ernstige vertrouwensbreuk is ontstaan tussen de huidige coalitiepartijen en het CDA, waarvan de oorsprong al tot de formatie kan worden teruggevoerd. De huidige coalitiepartijen hebben aangegeven weinig vertrouwen te hebben in de stabiliteit, betrouwbaarheid en koersvastheid van de CDA-fractie. Het CDA heeft daarnaast aangegeven serieuze zorgen te hebben over het feit of deze samenstelling tot een duurzame structurele oplossing leidt. Bij mogelijke deelname zullen zij over een deel van het bestuursakkoord willen heronderhandelen, waaronder de landbouwparagraaf en de portefeuilleverdeling. Meerdere coalitiepartijen hebben aangegeven niet meer afhankelijk te willen zijn van het CDA. Het CDA heeft aangegeven dat wat hen betreft de basis van een nieuwe coalitie uit de VVD en het CDA bestaat. We gaven bij deze samenstelling de suggestie mee om met de beoogde coalitiepartijen een aantal intensieve sessies te plannen van hooguit een paar dagen, waaruit moet blijken of het vertrouwen er is dat de partijen er samen uit gaan komen: een *pressure cooker*. Voornamelijk het CDA gaf aan dat zij dit niet kansrijk achtte en dit ook niet enthousiast omarmen.

Een andere optie die ter sprake is gekomen, is het aanvullen van de **huidige coalitie met het CDA en de SP**. Dit zou een coalitie zijn met een ruime meerderheid in Provinciale Staten en dat zou mogelijk meer vrijheid geven aan coalitiepartners om afwijkende standpunten in te nemen. Echter blijven een aantal van de genoemde bezwaren bij eerdere opties staan, met name de vertrouwensbreuk tussen de huidige coalitiepartijen en het CDA. Daarnaast zijn er zeer aanzienlijke inhoudelijke verschillen tussen deze partijen die zeer lastig te overbruggen zullen zijn, vanwege de verbreding van de coalitie naar rechts én links. Het CDA heeft tevens aangegeven geen vertrouwen te hebben in deze optie, en de SP kan zich ook niet voorstellen dat dit werkbaar is.

Andere mogelijkheden van de **huidige coalitie aangevuld met een of meerdere partijen** werden uiteindelijk minder serieuze opties geacht. Het aanvullen van de huidige coalitie met Forum voor Democratie werd door alle partijen in deze samenstelling als hoogstwaarschijnlijk inhoudelijk onoverbrugbaar geacht. De mogelijkheid om de huidige coalitie met de SP en 50PLUS aan te vullen werd door sommige partijen aangedragen. 50PLUS wil die niet uitsluiten, heeft wel inhoudelijk andere eisen, voornamelijk op het terrein van veehouderij en landbouw. Een variatie waarbij de huidige coalitie wordt aangevuld met een combinatie van 50PLUS, Partij voor de Dieren, Lokaal Brabant en ChristenUnie-SGP werd ook zeer ingewikkeld geacht. Meerdere van deze kleinere fracties die toe zouden moeten treden tot de huidige coalitie gaven aan hier geen heil in te zien. De fracties van 50PLUS, Partij voor de Dieren, Lokaal Brabant en ChristenUnie-SGP hebben ook aangegeven dat zij bij deelname aan een coalitie ook een gedeputeerde moeten kunnen leveren.

Een laatste optie die meermaals genoemd werd, betreft een **nieuwe coalitie met een kern bestaande uit de VVD, Forum voor Democratie en CDA**. Deze drie partijen bezitten samen 27 zetels en zouden in dit scenario aan een meerderheid geholpen kunnen worden door aanvulling door een andere of meerdere partijen. Deze vorming van een nieuwe coalitie zou een geheel nieuwe onderhandelingsronde en nieuw bestuursakkoord betekenen. Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS, Lokaal Brabant en ChristenUnie-SGP hebben allen aangegeven niet aan te kunnen sluiten bij het huidige bestuursakkoord en hebben ook aangegeven een andere koers te willen op het gebied van Landbouw, Natuur en Milieu. Partijen hebben echter aangegeven dat Forum voor Democratie een nog relatief onbekende speler is in de Brabantse politiek en dat het niet duidelijk is waar Forum voor Democratie voor staat. Meerdere partijen gaven echter aan dat Forum voor Democratie een constructieve houding toont tijdens debatten in Provinciale Staten. Desalniettemin constateren wij hier ook hier grote inhoudelijke verschillen die eerst overbrugd moeten worden voor er overgegaan kan worden tot samenwerking. Forum voor Democratie en het CDA hebben aangegeven deze optie als voorkeur te hebben. Het CDA heeft voorgesteld om opnieuw te beginnen en gesprekken aan te gaan tussen de drie grootste partijen. Ook in deze variant moet gewerkt worden aan herstel van vertrouwen, met name tussen het CDA en de VVD.

Dit zijn de belangrijkste conclusies die wij hebben opgehaald uit onze inventarisatie van haalbare ingrediënten en denkbare bestuursperioden. Voor verdere reflecties, standpunten en voorkeuren kunnen de gespreksverslagen die bij dit rapport zijn bijgevoegd geraadpleegd worden.

Conclusie

Wij concluderen dat het zeer complex zal zijn om de huidige minderheidscoalitie aan te vullen tot een gedragen meerderheidscoalitie. Wij herhalen dat voor elke mogelijk denkbare aanvulling blokkades zijn opgeworpen. Er is ons expliciet gevraagd geen advies uit te brengen over welke mogelijke coalitie wij het meest kansrijk of haalbaar achten, en dit doen wij dan ook niet. Wel nemen we de vrijheid om een aantal duidingen en mogelijke richtingen te geven voor volgende stappen.

Iedere fractie is er zich van bewust dat er iets moet gebeuren, maar wel op verschillende manieren. Door een samenloop van oorzaken is de situatie zeer complex geworden en weten de Brabantse partijen elkaar niet te vinden om samen tot een oplossing te komen. Men is niet bij machte om een brug te slaan.

We roepen de fracties – en de grootste fractie, de VVD, in het bijzonder – dan ook op om snel met een initiatief te komen en de impasse te doorbreken. De VVD is noodzakelijk in iedere meerderheidscoalitie die gevormd moet worden, zij hebben daarmee de sleutel in handen. Daarnaast geven we mee dat er een grote urgentie is om snel een richting te kiezen die kans van slagen heeft op een duurzame samenwerking tot het einde van deze bestuursperiode.

We constateren dat de politieke conflicten van de afgelopen maanden, maar ook in de vorige bestuursperiode, littekens heeft achtergelaten bij de huidige actoren. Politiek gaat om de inhoud, maar is ook mensenwerk. Als een toekomstige coalitie tot een duurzame en vruchtbare samenwerking wil komen, is een basis van vertrouwen noodzakelijk. Werk samen naar een gezamenlijk doel, en integreer de grote opgaven van morgen in een bestuursakkoord.

Met dit rapport ronden wij onze opdracht af. De urgentie om te komen tot een gedragen coalitie is groot. Dank aan de fracties voor de constructieve medewerking en dank aan de medewerkers van de provincie voor hun deskundige ondersteuning. We wensen u veel wijsheid in de volgende stappen.

Alfred Arbouw
Peter van der Velden

Bijlage 1 Gespreksverslag startoverleg van de rapporteurs met de fractievoorzitters van de VVD, D66, GroenLinks en PvdA

Maandag 13 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Suzanne Otters (fractievoorzitter VVD), Arend Meijer (fractievoorzitter D66), Hagar Roijackers (fractievoorzitter GroenLinks), Stijn Smeulders (fractievoorzitter PvdA), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Opening

- De fractievoorzitters danken dhr. Arbouw en dhr. Van Der Velden voor de bereidwilligheid om deze taak voor Brabant op zich te nemen. Zij geven aan blij te zijn dat er weer een stap gemaakt kan worden onder leiding van de rapporteurs.
- Dhr. Arbouw en dhr. Van Der Velden danken de fractievoorzitters voor de uitnodiging en opdracht.

De opdracht

- De rapporteurs melden dat deze bijeenkomst het doel heeft om de opdracht die zij hebben gekregen te bespreken.
- Ten aanzien van de breedte van de opdracht en de daarbij behorende tijdlijn wordt het volgende afgesproken:
 - Er wordt komende week met alle fracties individueel gesproken, zodat ieder het eigen verhaal kan vertellen;
 - Daarbij worden in ieder geval drie opties besproken:
 - Een minderheidscoalitie
 - Huidige coalitie aangevuld met SP
 - Huidige coalitie aangevuld met twee partijen die zorgen voor een meerderheid in Provinciale Staten;
 - Als vierde optie kan er gekeken worden naar een lijmpoging van de 'oude' coalitie met het CDA;
 - Aan de partijen wordt gevraagd wat belangrijke onderwerpen zijn in het bestuursakkoord waarop zij juist wel of juist niet kunnen aansluiten;
 - Doel van de gesprekken en het daaropvolgende rapport is de reflecties van de fracties op de ontstane situatie te inventariseren en daaruit haalbare ingrediënten en denkbeelden over een stabiel bestuur op te halen en te verslaan;
 - Een tweede gespreksronde kan indien nodig geacht door de rapporteurs worden georganiseerd;
 - Een eerste mondelinge terugkoppeling aan de opdrachtgevende fractievoorzitters is voorzien op 20 januari a.s.
 - Er is een voorkeur om de resultaten op korte termijn met Provinciale Staten te bespreken, bij voorkeur eind januari of begin februari.

Afsluiting

- De rapporteurs danken de fractievoorzitters en sluiten de bespreking af.

Bijlage 2 Gespreksverslagen van de rapporteurs met de VVD

Woensdag 15 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Suzanne Otters (fractievoorzitter VVD), Christophe van der Maat (gedeputeerde namens de VVD), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- De VVD geeft aan dat een stabiel bestuur bestaat uit een balans tussen links en rechts en een programma waar iedereen achter staat.
- Verantwoordelijkheid nemen, stabiliteit en vertrouwen onderling en naar buiten is volgens de VVD veel belangrijker dan een conflict op het veehouderijbesluit.
- De VVD geeft aan dat het proces nu gekaapt lijkt te worden door één dossier, terwijl er zoveel belangrijke dingen te doen zijn. Dat mag niet.
- Wijzigingen aan het bestuursakkoord zijn bespreekbaar voor de VVD. De spanning zit met name in de uitwerking van het bestuursakkoord. Het akkoord zelf is immers op hoofdlijnen geschreven. Daarnaast heeft de coalitie nu een minderheid, en om tot een meerderheid te komen moet er met partijen gepraat worden die ook hun wensen hebben omtrent het bestuursakkoord.

Mogelijke coalities

- Er is op dit moment een coalitie, maar deze heeft een minderheid in Provinciale Staten. De VVD heeft een voorkeur voor een meerderheidscoalitie. De samenwerking binnen de huidige coalitie is goed.
- De VVD is er voorstander van dat er met CDA en Forum voor Democratie gepraat wordt over toetreding tot de coalitie, maar realiseert zich ook dat de kans van slagen klein is.
- De VVD meldt dat samenwerken met een 'links blok' een *no go* is. Het is absoluut niet bespreekbaar, het doet geen recht aan de verkiezingsuitslag. Daardoor is toetreding van alleen de SP geen optie. Daar komt bij dat de SP eerder een motie van wantrouwen heeft gesteund tegen het huidige college, de VVD vraagt zich af hoe je hierna nog kunt samenwerken. Het gaat voor de VVD niet om de SP, maar om besturen met gehele linkse collectief.
- De VVD geeft aan dat wanneer er twee partijen worden toegevoegd aan de coalitie, er een goede balans tussen rechts en links moet zijn. De VVD sluit samenwerking met de SP en een tweede partij niet uit, maar verwacht dan wel dat partijen het bestuursakkoord willen dichttimmeren.
- De VVD is niet tegen het opnieuw toetreden van het CDA tot de coalitie, maar geeft wel aan dat dan eerst het vertrouwen hersteld dient te worden.
- De VVD schat in dat een combinatie met CDA en SP moeilijk wordt en vraagt zich af of gesprekken over deze variant geen verspilde tijd zijn.
- De VVD vindt dat er over drie onderwerpen op voorhand gesproken dient te worden, zijnde aanpassingen in de 'Brabantse Aanpak Stikstof (BAS)', de procesgang naar PS rond lokaal draagvlak bij de uitwerking van het Klimaatakkoord en de provinciale financiën vanaf 2023 / het volhoudbaar maken van de immunisatieportefeuille.
- De VVD constateert dat de puzzel moeilijk te leggen zal zijn en denkt dat een minderheidscoalitie de meest realistische optie zal blijken.
- De VVD ziet de optie van een extraparlementair college zoals in Limburg als mogelijkheid wanneer alle andere opties niet haalbaar zijn.
- De VVD realiseert zich dat de bal bij hen ligt en dat zij beslissingen zullen moeten nemen. Dit in de constatering dat de route naar een stabiel bestuur in de huidige context steeds moeilijker begaanbaar wordt. De VVD voelt nadrukkelijk de verantwoordelijkheid voor stabiel bestuur.

Ontwikkelingen

- De VVD vindt dat de vergunningverlening op gang moet komen. De uitspraak van de Raad van State heeft een systeemverandering aangebracht die de *waarom* achter het veehouderijbesluit van 2017 overbodig heeft gemaakt. De VVD wil niet focussen op het instrumentarium.
- De VVD ziet aan de andere kant ook hulp uit Den Haag komen. Het *waarom* van het veehouderijbesluit van 2017 wordt nu op andere manieren ingevuld. Nieuwe ontwikkelingen vanuit landelijk zouden ertoe kunnen leiden dat het beleid van juli 2017 ingehaald is door de tijd en dat het doel van "Brabant niet op slot" door nieuwe landelijke instrumenten wordt ingevuld, die de oude bestaande instrumenten overbodig maakt. Daarnaast ziet de VVD dat de verhoudingen zo verdeeld zijn dat dit allerlei neveneffecten begint te krijgen op andere beleidsterreinen.

Aanvullende punten vervolgesprek

Woensdag 29 januari

- De VVD benadrukt dat de urgentie en de tijdsdruk hoog is. Het is noodzakelijk om verantwoordelijkheid te nemen en tot een oplossing te komen; hiervoor zal er beweging van partijen moeten plaatsvinden.
- De VVD geeft aan dat zij de noodzaak voelen om een lijmpoging aan te gaan met het CDA. De VVD vraagt zich af of andere coalitiepartijen deze noodzaak bij de VVD zien.
- De VVD sluit een gezamenlijke lijmpoging met het CDA en de SP niet uit, maar ziet geen meerwaarde in de toevoeging van de SP. Indien dit de beste combinatie geacht wordt, dient de uitkomst voor de VVD uitlegbaar te zijn aan de achterban, aangezien dit geen recht doet aan de verkiezingsuitslag.
- De VVD geeft aan dat indien de SP aan tafel komt, er opnieuw onderhandeld moet worden over het bestuursakkoord. Op voorhand schat de VVD echter in dat met de toevoeging van de SP aan de bestaande coalitie de verschillen niet overbrugbaar zijn.
- De VVD voelt een grote verantwoordelijkheid om het voortouw van een oplossing voor deze situatie te nemen.
- De VVD heeft de voorkeur om als volgende stap op korte termijn intensieve gesprekken met de beoogde coalitiepartijen te voeren in de hoop tot overeenkomsten te komen. Indien deze gesprekken niet slagen, zal de VVD vervolgstappen moeten nemen.
- De VVD geeft aan dat de samenwerking met de huidige coalitiepartners in beginsel goed is.

Bijlage 3 Gespreksverslagen van de rapporteurs met Forum voor Democratie

Donderdag 16 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Eric de Bie (fractievoorzitter FvD), Hans Smolders (Statenlid FvD), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- Forum voor Democratie is van mening dat de breuk in de coalitie onvermijdelijk was, vanwege de grote verschillen tussen de coalitiepartijen.
- Forum voor Democratie vindt de meest stabiele variant van een bestuur in Noord-Brabant één die recht doet aan de verkiezingsuitslag en dat is een centrumrechtse coalitie.

Mogelijkheden coalitie

- Het huidige bestuursakkoord is niet het akkoord van Forum voor Democratie en zij kunnen zich hier niet aan conformeren. Als Forum voor Democratie toe zou treden tot een coalitie zou er in ieder geval op de belangrijkste punten opnieuw onderhandeld moeten worden over een bestuursakkoord.
- Een coalitie met VVD, Forum voor Democratie, CDA, aangevuld met bijvoorbeeld 50PLUS en/of CU-SGP is volgens Forum voor Democratie een goede combinatie. Forum voor Democratie is bereid de gesprekken met de VVD, maar ook met alle andere partijen in de Staten, open aan te gaan.
- Forum voor Democratie stelt dat ze geen partijen uitsluit, maar dat de door hen voorgestelde coalitie zo'n duidelijke meerderheid heeft, dat andere mogelijkheden minder voor de hand liggen.
- Forum voor Democratie noemt een extraparlamenteair college zoals in Limburg interessant, maar door de eerdere coalitiebreuk vermoedelijk op dit moment geen stabiele oplossing.
- Ten aanzien van een minderheidscoalitie geeft Forum voor Democratie te kennen dat zij dit niet stabiel achten. Met de huidige samenstelling in Provinciale Staten zou het met zo'n coalitie toch uitkomen op een centrumrechtse stemming in de Staten hetgeen op gespannen voet staat met het voorgestane beleid van een dergelijke linksgeoriënteerde coalitie.
- Forum voor Democratie geeft aan voorstander te zijn van nieuwe bestuursvormen, maar dat dit in de huidige Brabantse politieke context niet het moment daarvoor is. Er mag niet nogmaals een coalitiebreuk komen.

Standpunten

- Voor Forum voor Democratie is het van belang om als overheid zo weinig mogelijk beperkingen op te leggen en initiatieven van onderop (van de bevolking zelf) te laten komen.
- Voor Forum voor Democratie is in principe alles bespreekbaar, zolang je als partij maar niet te ver af komt te staan van je eigen principes en van je achterban. Forum voor Democratie geeft aan dat met name klimaat en lokaal draagvlak voor provinciale plannen de belangrijkste onderwerpen voor hen zijn ten opzichte van het huidige akkoord. Zij willen zichtbaar ander beleid en een ander tijdspad met betrekking tot klimaatplannen.

Aanvullende punten vervolgesprek

Woensdag 29 januari

- Forum voor Democratie constateert dat de partijen aan de rechterkant redelijk op één lijn zitten en heeft vertrouwen in een oplossing in deze richting. Forum voor Democratie is van mening dat deze

variant inhoudelijk niet tot grote problemen leidt, maar dat het met name van belang is om te bouwen aan onderling vertrouwen en samenwerking.

- Forum voor Democratie stelt dat Rijksbeleid gevolgd zal moeten worden en dat de discussie en debatten in de provincie moeten worden gevoerd over datgene waar de provincie over gaat.
- Forum voor Democratie wil verantwoordelijkheid nemen voor een coalitie die de rit uitzit, met een akkoord op hoofdlijnen en heldere kaders in een memorie van toelichting.
- Het speerpunt van Forum voor Democratie in een coalitie is een beleid gestoeld op draagvlak.

Bijlage 4 Gespreksverslagen van de rapporteurs met het CDA

Vrijdag 17 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Ankie de Hoon (fractievoorzitter CDA), Marcel Deryckere (Statenlid CDA (vicefractievoorzitter)), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- Het CDA stelt dat een stabiel bestuur begint bij de inhoud, gevolgd door portefeuilleverdeling en personele bezetting.
- Het CDA geeft aan dat zij niet uit de coalitie gestapt zijn omdat zij eruit wilden. Het CDA wil iets bereiken voor Brabant, dit kan beter in de coalitie.

Mogelijke coalities

- Het CDA kan zich vinden in het compromis, wat het bestuursakkoord is, behalve op de onderdelen natuur, milieu en landbouw.
- Voor het CDA is het een voorwaarde om op de onderdelen natuur, milieu en landbouw en over de portefeuilleverdeling te heronderhandelen voor een eventuele deelname aan de huidige coalitie.
- Voor het CDA is vertrouwen in een coalitie van het grootste belang.
- Als middenpartij sluit het CDA in beginsel geen partijen uit.
- Een meerderheidscoalitie heeft de voorkeur van het CDA.
- Het CDA acht het wijs een coalitie te onderzoeken die recht doet aan de verkiezingsuitslag.
- Een brede centrumrechtse coalitie, waarbij er sprake is van balans, met VVD, Forum voor Democratie, CDA en een andere passende fractie zou kunnen.
- Het CDA acht een extraparlamenteair college zoals in Limburg wellicht een optie.
- Het CDA geeft aan dat ze buiten het bestuursakkoord om de vrijheid willen hebben om eigen plannen voor te stellen. Het CDA stelt de vrijheid die zij hierin zoeken, net zo goed aan een ander te kunnen geven.

Ontwikkelingen

- Het CDA ziet graag de debatten in Brabant en Den Haag, inzake stikstofproblematiek, gelijk lopen, waarbij er een focus ligt op kwaliteit van beleid in plaats van deadlines. Integraal het probleem benaderen. Dit standpunt is de afgelopen tijd onveranderd gebleven.

Het CDA overhandigde tijdens het gesprek een document met hierin de inzet van het CDA betreffende de coalitievorming Noord-Brabant 2020. Dit document wordt tevens bijgevoegd.

COALITIEVORMING NOORD-BRABANT 2020

INZET CDA

1. Wat is volgens u van belang én realistisch om een stabiele bestuurlijke situatie in Brabant te creëren?

Een politieke samenwerking, en een bestuurlijke vertegenwoordiging, die recht doet aan de verkiezingsuitslag van maart 2019, waarvan de besluiten kunnen rekenen op breed draagvlak in de Brabantse samenleving, en die in staat is om samen met de Brabanders de uitdagingen waar onze provincie voor staat voortvarend aan te pakken.

2. Kunt u – en zo ja, onder welke voorwaarden – partner worden in de realisatie van het bestaande bestuursakkoord “Kiezen voor Kwaliteit”?

Het CDA kan partner worden in de realisatie van het bestaande bestuursakkoord “Kiezen voor Kwaliteit” onder de volgende vier voorwaarden:

- de landbouw-, natuur- en milieuparagraaf wordt herschreven, om recht te doen aan de recente, impactvolle ontwikkelingen op het stikstofdossier en de gevolgen voor onze provincie (die ten tijde van het schrijven van het bestuursakkoord nog onbekend en niet te overzien waren);
- de portefeuilles binnen het college van het Gedeputeerde Staten worden herverdeeld, waarbij een betere balans ontstaat tussen de diverse beleidsterreinen, kerntaken vs. aanvullende taken, structurele middelen vs. incidentele middelen;
- de afspraken in het bestuursakkoord worden beschouwd als basis, waarbuiten partners onbeperkt ruimte en maximale vrijheid hebben om eigen voorstellen te doen, zolang als deze niet in strijd zijn met de in het bestuursakkoord vastgelegde afspraken;
- bij evt. onderhandelingen wordt eerst overeenstemming bereikt over de inhoud, daarna over portefeuilleverdeling en personele invulling (in volgorde dus).

3. Welke realistische mogelijkheden ziet u voor een meerderheidscoalitie?

Het CDA wil, tegen de onder vraag nr. 2 geschetste voorwaarden, samenwerken op basis van inhoud en vertrouwen en sluit daartoe geen enkele partner uit voor een politieke samenwerking die kan rekenen op een vaste meerderheid in Provinciale Staten. Naar de mogelijke samenstelling(en) van een dergelijke politieke samenwerking zal een nadere, inhoudelijke verkenning moeten worden gedaan.

4. Welke realistische mogelijkheden ziet u voor een minderheidscoalitie?

Het CDA wil, tegen de onder vraag nr. 2 geschetste voorwaarden, samenwerken op basis van inhoud en vertrouwen en sluit daartoe geen enkele partner uit voor een politieke samenwerking zonder vaste meerderheid in Provinciale Staten. Naar de mogelijke samenstelling(en) van een dergelijke politieke samenwerking zal een nadere, inhoudelijke verkenning moeten worden gedaan.

5. Welke overige mogelijkheden ziet u?

Op dit moment geen.

Aanvullende punten vervolgesprek

Donderdag 30 januari

- Het CDA gaat het gesprek over het lijmen van de coalitie niet uit de weg, maar heeft serieuze zorgen of het leidt tot een duurzame structurele oplossing.
- Een nieuwe samenwerking begint volgens het CDA bij de inhoud en het vertrouwen hebben in elkaar.
- Het CDA stelt voor om opnieuw te beginnen en gesprekken aan te gaan tussen de drie grootste partijen.
- De basis voor een nieuwe coalitie zou uit de VVD en het CDA moeten bestaan.
- Het CDA heeft geen vertrouwen in een aanvulling van het CDA en de SP als aanvulling aan de huidige coalitie.
- Het CDA wil zich inzetten voor een duurzame coalitie, met bestuurders die vanaf het begin echt een sterk team vormen.

Bijlage 5 Gespreksverslagen van de rapporteurs met de SP

Donderdag 16 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Maarten Everling (fractievoorzitter SP), Henri Swinkels (Statenlid SP), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- De SP is van mening dat een stabiel bestuur begint bij een oprecht en echt doorleefd bestuursakkoord.

Mogelijke coalities

- De SP geeft aan een zo stabiel mogelijke coalitie te willen.
- De SP is voorstander voor een meerderheidscoalitie.
- De SP geeft aan dat een minderheidscoalitie voor een mooi democratisch debat zou kunnen zorgen, maar dat de eerste proeve van deze bestuursvorm tijdens het Provinciale Statenvergadering op 13 december over de Brabantse Aanpak Stikstof al liet zien dat dit niet stabiel is.
- De SP kan met de binnen de contouren van het huidig bestuursakkoord uit de voeten. Op een aantal terreinen gaan ze graag het gesprek aan, om het gedetailleerder en concreter uit te werken. De SP noemt als onderwerpen o.a. Cultuur, OV en Economie.
- De SP heeft geen afspraken uit het bestuursakkoord gevonden welke eruit zouden moeten. Hooguit zouden enkele punten anders geframed en nader geduid moeten worden.
- De SP geeft aan acht jaar in een coalitie te hebben gezeten en bewezen te hebben een betrouwbare partner te zijn. Wat er nu gebeurt gaat hen aan het hart.
- De SP realiseert zich dat een coalitie van de huidige coalitiepartijen met de SP niet de voorkeur heeft van de VVD. De SP gaat graag het gesprek aan met de VVD om te kijken wat de VVD nodig heeft om zich hier comfortabel bij te voelen. De SP geeft aan dat ervoor zorgen dat de ander comfortabel is bij samenwerken hoort, dit werkt uiteraard twee kanten op.
- Voor de SP is het van belang om in een coalitie nodig te zijn voor een meerderheid.
- De SP geeft aan inhoudelijk een coalitie van de huidige coalitiepartijen met het CDA en de SP niet bij voorbaat geheel uit te willen sluiten, maar acht de combinatie ingewikkeld. Daartoe zou het CDA terug moeten komen op het punt waarop ze juist gebroken hebben. De SP geeft aan dat ze, gezien de zwalkende koers de afgelopen maanden, niet weten met welk CDA ze te maken hebben.
- De SP geeft aan dat om vertrouwen terug te winnen, het CDA terug moet komen op wat ze hebben verkondigd en moet laten zien dat ze te vertrouwen zijn.
- De SP acht een extraparlementair college zoals in Limburg buitengewoon onwaarschijnlijk en ongewenst.
- Een coalitie met een rechts motorblok heeft niet de voorkeur van de SP.

Ontwikkelingen

- Gevraagd naar de reden waarom de SP eerder een motie van wantrouwen steunde tegen het huidige college van Gedeputeerde Staten, gaven zij aan dat deze in feite gericht was tegen de deelname/steun van de fractie van het CDA aan Gedeputeerde Staten. Bij een situatie waarin de gedeputeerden van het CDA aftreden omdat zij zich als lid van Gedeputeerde Staten niet gesteund weten door de eigen CDA-fractie, is een voortzetting van (het resterende) college met steun van diezelfde CDA-fractie voor de SP ongeloofwaardig.
- De SP geeft aan niet van standpunt te zijn veranderd met betrekking tot de wijziging van de Interim Omgevingsverordening en de deadline van 1 april nog als voorkeur te hebben.

- De SP roept op om niet te snel deuren te sluiten en op voorhand zaken op slot te zetten. Partijen moeten over hun schaduw heen stappen, dat geldt ook voor de SP zelf.

Aanvullende punten vervolgesprek

Donderdag 30 januari

- De SP zal een uitnodiging voor een gesprek met een coalitie met het CDA in beginsel aangaan, maar kan zich niet voorstellen dat een coalitie met het CDA op dit moment werkbaar is.
- Daarbij speelt de snelheid die de SP in het landbouwdossier wil houden een belangrijke rol. De SP geeft aan dat zij het verschil hierover met het CDA onoverbrugbaar acht. Ook acht de SP dan het communicatieve verhaal naar de achterbannen van de SP en het CDA een lastige opgave.
- De SP is van mening dat er zowel inhoudelijk als bestuurlijk weinig hindernissen zijn om de SP als enige toevoeging bij het huidige college aan te laten schuiven.
- De SP is van mening dat er over electorale gevoelens t.o.v. een nieuwe coalitie heen moet worden gestapt, omdat het nu echt gaat om de bestuurbaarheid van Brabant.

Bijlage 6 Gespreksverslagen van de rapporteurs met D66

Woensdag 15 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Arend Meijer (fractievoorzitter D66), Anne-Marie Spierings (gedeputeerde namens D66), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Opening

- D66 heeft de hoop dat er snel een nieuwe coalitie is, maar realiseert zich dat het ook tijd nodig kan hebben. De huidige coalitie werkt in de tussentijd wel gewoon door, maar zij merken dat er in de D66-fractie ongeduld ontstaat over de invulling en uitvoering van het bestuursakkoord.

Stabiel bestuur

- D66 stelt voorop dat ze graag stabiliteit en daadkracht willen en dat dit het beste gaat met een meerderheid. Dat is beter dan wanneer je voor ieder voorstel naar de Staten zou moeten om extra partijen te zoeken. D66 geeft aan dat ieder moment dat de politiek met zichzelf bezig is, ze niet met de buitenwereld bezig zijn.
- D66 geeft aan dat de druk van buitenaf immens is geweest voor het CDA.
- D66 stelt dat het CDA geen *no go* is, maar vraagt zich af of dit stabiliteit oplevert. Zij zijn niet door CDA bijgepraat na december en kent dus niet de meest recente stand van zaken binnen die fractie. D66 geeft aan door de druk van buiten op het CDA niet te weten met welk CDA zij praten en wil daarom niet afhankelijk zijn van het CDA. Het is aan het CDA om te laten zien dat en hoe ze voor koersvastheid in de fractie zorgen.

Mogelijke coalities

- D66 vindt het logisch te verkennen of samen met de SP besturen haalbaar is. Dat was in de vorige periode tot aan het dossier Nuenen een prettige samenwerking en leverde een stabiel en krachtig bestuur.
- De coalitie begon in juni als een middenbestuur. D66 wil graag een balans tussen liberale en sociale krachten. D66 geeft aan dat dit comfort in de vorm van inhoud of samenstelling van het bestuur kan worden gegeven. Daarom vraagt een samenwerking met de SP op onderdelen om verdere uitwerking van het huidige bestuursakkoord en gedetailleerde afspraken.
- D66 geeft aan dat het niet de wens is om het bestuursakkoord open te breken, maar snapt wel dat een nieuw toetredende partij comfort geboden moet worden en niet kan tekenen bij het kruisje. D66 wenst echter niet volledig opnieuw te beginnen.
- D66 stelt dat het verbond tussen de liberale partijen D66 en VVD sterker is dan de VVD met het CDA. Een bestuursakkoord met VVD en SP kan op onderdelen volgens D66 ook kansen scheppen voor de VVD, meer dan als het CDA opnieuw toetreedt.
- D66 vindt een minderheidscoalitie kwetsbaar en niet de eerste voorkeur.
- D66 geeft aan dat zij de kern van de portefeuilles niet wil aanpassen en dat zij zes gedeputeerden voldoende vinden.
- Voor D66 zijn er geen taboes op een- en tweemansfracties, maar nemen de houding van partijen in het landbouwdossier mee in deze afweging. Deelname van 50PLUS zou voor de balans bijvoorbeeld kunnen.

Ontwikkelingen

- D66 geeft aan dat ze met de oplossing die nu hopelijk komt, ze ook stabiel en krachtig willen besturen tot het einde van de bestuursperiode. D66 zou graag een partner willen met begrip voor de belangen van coalitiepartners aan de andere kant van het politieke spectrum.
- D66 geeft aan dat landelijke ontwikkelingen op het stikstofdossier een meerderheidscoalitie in Brabant zowel makkelijker als moeilijker te realiseren kunnen maken. Gegeven de onzekerheid van de landelijke tijdlijnen en de vele besluiten die daar nog genomen moeten worden, heeft het geen toegevoegde waarde om op duidelijkheid uit Den Haag te wachten.

Afsluiting

- D66 zou dit moment willen gebruiken om ook te kijken hoe Provinciale Staten hun eigen agenda kunnen gaan bepalen, in plaats van zich te laten leiden door Gedeputeerde Staten.

Aanvullende punten vervolgesprek

Woensdag 29 januari

- D66 is voorstander van een coalitie van het midden en sluit het CDA daarbij niet uit.
- D66 stelt dat voor een doorstart met het CDA een herstel van wederzijds vertrouwen noodzakelijk is.
- D66 geeft aan dat zij op korte termijn een aantal intensieve gesprekken met het CDA voeren een te verkennen route vinden, maar zij zien ook kansen wanneer de SP hierbij aanschuift omdat dit kan leiden tot een nieuwe dynamiek met een betere balans.
- D66 stelt dat zij ook bij de eerste informatieronde hebben aangegeven dat de zespartijencoalitie van VVD, CDA, SP, D66, GroenLinks en PvdA hun voorkeur had.
- D66 is van mening dat het toevoegen van de kleinere partijen (50PLUS, Partij voor de Dieren en Lokaal Brabant) aan de huidige coalitie een begaanbare route is.
- D66 is bereid en zich ervan bewust dat zij ook zullen moeten bewegen om tot een oplossing te komen.

Bijlage 7 Gespreksverslagen van de rapporteurs met GroenLinks

Woensdag 15 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Hagar Roijackers (fractievoorzitter GroenLinks), Rik Grashoff (gedeputeerde namens GroenLinks), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- GroenLinks is van mening dat stabiel bestuur begint bij een bereidheid tot samenwerking en een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel.
- GroenLinks geeft aan dat het bestuursakkoord het uitgangspunt voor een nieuw stabiel bestuur is. Dat nieuwe partners hier en daar iets willen aanpassen in de uitwerking daarvan vinden zij logisch.

Mogelijke coalities

- GroenLinks vindt de SP een logische partner. De bestuurders uit de vorige periode zijn vaardig en de SP heeft een constructieve stemverklaring afgegeven bij het debat over het bestuursakkoord. Dat zijn volgens GroenLinks positieve indicaties.
- Er kan ook gedacht worden aan een extra partij (GroenLinks noemt de opties 50PLUS óf 50PLUS met Lokaal Brabant) of een extra VVD-bestuurder. Dit zijn voor GroenLinks met de SP logische en stabiele meerderheden.
- Met het CDA zouden er ook nog gesprekken gevoerd kunnen worden, maar dat zou na de afgelopen periode spannend zijn. GroenLinks ziet overeenkomsten met die partij op het gebied van het sociaal domein.
- GroenLinks geeft aan dat voor hen de PvdD ook een mogelijkheid is. Forum voor Democratie ligt niet voor de hand op basis van de inhoud, maar GroenLinks staat altijd open voor gesprekken.
- GroenLinks geeft aan dat een minderheidscoalitie voor hen bouwen op drijfzand is. De permanente sfeer van onderhandelingen kan de samenwerking binnen de coalitie mogelijk niet ten goede komen en de oppositie kan gezamenlijk tegen de coalitie komen te staan.
- GroenLinks geeft aan dat de portefeuilleverdeling een onlosmakelijk onderdeel van het bestuursakkoord is. GroenLinks geeft aan dat het niet goed zou zijn als het bestuursakkoord losgelaten wordt.
- Het model van een extraparlamenteair college, zoals in Limburg, vindt GroenLinks niet wenselijk voor Brabant.

Ontwikkelingen

- GroenLinks geeft aan dat het dubbele doel van dalende stikstofemissie én het gebruiken van de vrijgekomen ruimte voor economische activiteiten, een evenwichtsbalk is waarvan niet veel kan worden afgeweken. Deze evenwichtsbalk is zorgvuldig tot stand gekomen, ook met goede medewerking vanuit de VVD.
- GroenLinks verwacht dat de rest van het land wat betreft stikstof eerder naar Brabant kijkt en naar Brabant toe zal bewegen dan andersom.

Aanvullende punten vervolgesprek

Woensdag 29 januari

- GroenLinks geeft aan dat zij op korte termijn een aantal intensieve gesprekken willen hebben tussen de huidige coalitiepartners met het CDA, de SP of beide partijen gezamenlijk. De voorkeur van GroenLinks is om met het CDA en de SP gezamenlijk in gesprek te gaan om te kijken of dit

kans van slagen heeft. Deze gesprekken zouden onder leiding moeten staan van een sterke externe voorzitter.

- GroenLinks geeft aan dat zij nog steeds een verwantschap voelen aan de oorspronkelijke coalitie, maar dat zij het voor de evenwichtigheid goed zouden vinden om de SP hierbij aan te laten sluiten. Enkel met het CDA verder gaan heeft niet de voorkeur, maar is wel nog steeds een optie. Ook ziet GroenLinks een coalitie waarbij een combinatie van kleinere partijen, waaronder Partij voor de Dieren, zouden meedoen met de huidige minderheidscoalitie als optie.
- Indien er heronderhandeld wordt, geeft GroenLinks aan dat dit op meer dimensies zal moeten gebeuren dan enkel op het gebied van landbouw en milieu. GroenLinks geeft aan niet rigide in het stikstof- en landbouwdossier te zitten en laat weten dat hierover te onderhandelen valt. Zij zoeken hier graag ruimte in. Heronderhandelen over het bestuursakkoord gaat om geven en nemen, GroenLinks wil niet enkel inleveren.

Bijlage 8 Gespreksverslagen van de rapporteurs met de PVV

Vrijdag 17 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Alexander van Hattem (fractievoorzitter PVV), Patricia van der Kammen (Statenlid PVV), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- De PVV geeft aan dat als het huidige college zich nog missionair acht, de coalitie het huidige probleem moet oplossen.
- De PVV is van mening dat het huidige bestuursakkoord op zeer veel thema's een voortzetting is van het beleid uit de vorige periode. Het is ook een erg algemeen akkoord, wat tegelijkertijd wel als kader wordt gebruikt voor zeer gesloten afspraken en maatregelen.
- De PVV ziet het liefst het huidige bestuursakkoord van tafel gaan. Opnieuw onderhandelen zou dan logisch zijn. De realiteit heeft immers dit bestuursakkoord ingehaald.
- De PVV stelt dat zij veel anders naar Energie en Klimaat kijken dan veel andere partijen in Provinciale Staten.
- De PVV constateert dat er op basis van de verkiezingsuitslag een centrumrechtse meerderheid is in Provinciale Staten. Een centrumrechtse coalitie is voor de PVV een realistische mogelijkheid omdat dit recht doet aan de verkiezingsuitslag en afhankelijk van de inhoud zou de PVV daarin een rol kunnen vervullen.
- De PVV is tegen het huidige landbouwbeleid en wil teruggaan naar de afspraken met de sector om pas in 2028 aan de nieuwe staleisen te voldoen.

Mogelijke coalities

- Ten aanzien van de huidige coalitie aangevuld met het CDA of de SP, ziet de PVV met name problemen met de geloofwaardigheid van toetreding van die partijen.
- De PVV kan niet a priori een centrumrechtse coalitie van VVD, Forum voor Democratie en CDA steunen. Op een aantal dossiers liggen blokkades ten aanzien van bestaand beleid, waaronder de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën en de gemaakte keuzes ten aanzien van landbouw, stikstof, CO2 en windturbines. De koers zal moeten veranderen wil de PVV enthousiast worden.
- Ten aanzien van een extraparlamenteair college zoals in Limburg merkt de PVV op dat dit een krachtige rol van PS impliceert op kaderstelling en controle, en tegelijkertijd een college van GS vraagt dat daar goed mee kan omgaan en zich bewust is van een andere rolverdeling. Met een relevant programma biedt dit wel mogelijkheden om tot een coalitie te komen, al dat niet met de PVV.

Ontwikkelingen

- Volgens de PVV handelt het college op veel punten te eigenstandig, waardoor veel beleid te ver van Provinciale Staten af staat. Hiermee wordt het duale stelsel geweld aangedaan. Met die houding is een minderheidscoalitie sowieso niet wenselijk.
- De PVV zou graag zien dat Provinciale Staten steviger stuurt en zelf zaken agenderen en Sturen met Kaders weer consequent toepassen
- De PVV geeft aan dat partijen moeten bewegen.

Aanvullende punten vervolgesprek

Donderdag 30 januari

- De PVV is van mening dat het meerderheidscollege al te weinig rekening hield met PS. Nu er een minderheidscollege is, dient dit college zich er veel meer van bewust te zijn meer rekening met de Staten te moeten houden, waaronder sowieso het ophalen van mandaat voor bijvoorbeeld onderhandelingen met medeoverheden of het IPO.
- De PVV stelt dat de Staten de kaders bepalen en bij de Staten moet daarvoor gezocht worden naar meerderheden. Sturen met Kaders moet leidend zijn en PS moet ook zelf de ruimte krijgen om die kaders in te vullen en mee te geven. Dit betekent volgens de PVV bijvoorbeeld dat GS voor nieuwe beleidskaders geen aannames moet doen over meerderheidssteun en GS nieuw beleid niet moet gaan onderbrengen in bestaande beleidskaders (bijvoorbeeld door aan die beleidskaders een ruimere uitleg te geven) en het financieel af te dekken met een begrotingswijziging. De kaderstellende bevoegdheid en het budgetrecht van PS moeten volgens de PVV altijd ten volle gerespecteerd worden en bij nieuw beleid moet PS altijd de ruimte hebben om die rol op te kunnen pakken.
- De PVV vindt het onwenselijk om de kaders van de bestuursopdrachten in de huidige constellatie zonder meer als een gegeven te beschouwen, nu er geen meerderheid meer is voor het bestuursakkoord. Eerst moet duidelijk worden wat de waarde van het bestuursakkoord in de huidige situatie nog is.
- De PVV vindt dat de coalitie nu aan zet is en zij moeten besluiten hoe nu verder. Bij de coalitiefracties ligt het initiatief en gelet op die positie voert de PVV op dit moment dan ook geen nadere gesprekken met andere partijen.
- De PVV geeft aan dat de verkiezingsuitslag de wens van de kiezer weerspiegelt en daarmee de realiteit, welke een centrumrechtse meerderheid in PS oplevert. Indien men voor het vervolg een realistische koers wil, dan zou dat het uitgangspunt moeten zijn.

Bijlage 9 Gespreksverslagen van de rapporteurs met de PvdA

Woensdag 15 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Stijn Smeulders (fractievoorzitter PvdA), Martijn de Kort (Statenlid PvdA) (verlaat), Erik van Merrienboer (gedeputeerde namens PvdA), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Gedeputeerde Erik van Merrienboer is om praktische redenen aanwezig bij dit gesprek. Op deze wijze hoeven de rapporteurs geen individueel gesprek met hem te voeren.

Stabiel bestuur

- De PvdA is van mening dat er snel een stabiel bestuur nodig is, omdat er een grote urgentie wordt gevoeld. Dat komt door de grote maatschappelijke opgaves die er liggen, maar ook vanwege de voorjaarsnota en de bestuursopdrachten die er nu liggen. Er zijn ook nogal wat beleidskaders die juist in 2020 moeten worden vernieuwd - Economisch Programma, Omgevingsverordening, Cultuur, Erfgoed, Sport - met veel impact voor een groot aantal Brabantse stakeholders.
- Het bestuursakkoord is voor de PvdA uitgangspunt voor het nieuwe bestuur. Hierover heronderhandelen is voor de PvdA niet gewenst. Er zit bij de uitvoering en uitwerking van het bestuursakkoord ruimte, ook bij de verdeling van de middelen.
- Voor de PvdA is het aantal portefeuilles en de inhoud daarvan bespreekbaar.
- De PvdA is van mening dat er nu een stap gezet moet worden om een nieuw stabiel provinciebestuur te realiseren, in plaats van later in de bestuursperiode. Er moet worden voorkomen dat er tijd verloren gaat door verdere instabiliteit.
- De PvdA is voorstander van stabiliteit vanuit de inhoud en niet vanuit politiek-strategische redenen.

Mogelijke coalities

- De PvdA is voorstander van een meerderheidscoalitie. Een minderheidscoalitie is voor hen geen voor de hand liggende optie vanwege de instabiliteit die dit met zich meebrengt.
- De PvdA heeft de voorkeur voor toetreding van de SP tot de coalitie. De SP heeft aangetoond te kunnen besturen en hebben een kundige gedeputeerde op een portefeuille die voorheen van het CDA was.
- Tussen de VVD en de SP voorziet de PvdA geen onoverkomelijke inhoudelijke verschillen. Het is de PvdA bekend dat de VVD tijdens de informatie vanwege politieke redenen een 5-partijencoalitie met de SP niet aantrekkelijk vond. De PvdA heeft er begrip voor dat de VVD de wens heeft om balans in een de coalitie met de SP te brengen. De PvdA ziet kans om dit te bereiken middels een extra VVD-gedeputeerde.
- De PvdA ziet ook kans voor een zespartijencoalitie, waarbij de SP en het CDA aanschuiven. Deze combinatie heeft breed draagvlak in de Staten en partijen hebben in dit geval ook ruimte voor een eigenstandig standpunt. Er dienen dan vooraf wel afspraken te worden gemaakt op welke punten partijen een afwijkend standpunt innemen.
- Ten opzichte van het CDA wil de PvdA voldoende zekerheid krijgen dat ze stabiel blijven deelnemen. Zij hebben zich eerder niet berekenbaar getoond als coalitiepartner.
- De PvdA geeft aan in een nieuwe coalitie het bestuur van Brabant niet meer afhankelijk te willen laten zijn van de CDA-fractie.
- Voor de PvdA is een variant met de SP en 50PLUS ook een optie. 50PLUS heeft eerder aangegeven het bestuursakkoord te kunnen ondersteunen.

- Ten aanzien van een extraparlamenteair college is de verwachting bij de PvdA dat dit weinig stabiliteit oplevert om Brabant daadkrachtig te kunnen besturen. Als partijen niet mee mogen besturen, verwacht de PvdA niet dat zij zich overwegend constructief zullen opstellen.
- Ten aanzien van deelname van Forum voor Democratie geeft de PvdA aan dat zij in de informatiefase met hen in gesprek zijn gegaan. Het was een prettig gesprek, waarbij echter veel inhoudelijke verschillen aan het licht zijn gekomen. Bovendien heeft Forum voor Democratie aangetoond overwegend tegen de lijn van het bestuursakkoord te handelen.

Ontwikkelingen

- De PvdA verwacht dat de juridische procedures die momenteel tegen de provincie lopen uiteindelijk een bevestiging zullen geven voor het ingezette beleid. Daarbij is de PvdA van mening dat enkel de instrumenten/wijze van uitvoering in discussie komen, maar niet de beoogde doelen die alleen maar aan urgentie hebben gewonnen.

Aanvullende punten vervolgesprek

Donderdag 30 januari

- De PvdA is van mening dat iedere partij voldoende comfort dient te hebben in een nieuwe samenwerking.
- De PvdA is van mening dat er door toevoeging van de SP aan de huidige coalitie, er een stevig fundament gelegd kan worden. De PvdA realiseert zich tegelijkertijd dat niet iedere partij dit standpunt deelt. Daarom is de PvdA van mening dat een coalitie met SP én CDA een reële optie is.
- De PvdA ziet ook kansen voor een combinatie met SP en 50PLUS of met de kleinere partijen.
- Het is voor de PvdA niet logisch om als volgende stap een variant te verkennen waarin de SP niet meedoet, omdat zij geen inhoudelijke bezwaren zien tegen de toevoeging.
- De PvdA staat in principe open voor gesprekken met het CDA om de coalitie te lijmen, maar geeft aan dat er dan wel een verdieping moet plaatsvinden om te zorgen voor voldoende onderling vertrouwen in stabiele coalitiesamenwerking.
- De PvdA wil breder kijken dan enkel het landbouwbeleid, er moet een stevig fundament voor de komende bestuursperiode worden gelegd. Voor de PvdA is de uitvoering van het bestaande bestuursakkoord nog steeds het uitgangspunt.
- De PvdA geeft aan dat omwille van de bestuurbaarheid van Brabant, het om de inhoud moet gaan en niet om de beeldvorming.

Bijlage 10 Gespreksverslagen van de rapporteurs met 50PLUS

Maandag 20 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Jan-Frans Brouwers (fractievoorzitter 50PLUS), Chris Spooren (Burgerlid namens 50PLUS), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- 50PLUS acht het van belang dat er een degelijk meerderheidscollege komt dat de komende 3 jaar vooruit kan

Mogelijkheden coalitie

- 50PLUS geeft aan dat de coalitie recht moet doen aan de verkiezingsuitslag. Zij geven er de voorkeur aan dat VVD, Forum voor Democratie en CDA trachten een coalitie te vormen. 50PLUS geeft aan bij deze partijen aan te kunnen sluiten.
- 50PLUS is geen voorstander van een minderheidscollege.
- Ten aanzien van het huidige bestuursakkoord is 50PLUS van mening dat indien nieuwe partijen zich aan de coalitie verbinden, zij het bestuursakkoord zouden willen aanpassen. 50PLUS geeft aan dat dit voor hen ook van toepassing is.
- 50PLUS geeft aan dat zij samen met Partij voor de Dieren en Lokaal Brabant ook voor 5 zetels zorgen, maar acht deze variant niet reëel.
- Ten aanzien van de variant SP en 50PLUS als aanvulling op de huidige coalitie stelt 50PLUS wel te willen praten, maar dat zij wel een aantal zaken veranderd zouden willen zien.
- 50PLUS is geen voorstander van een extraparlementair college.

Ontwikkelingen

- 50PLUS is van mening dat t.a.v. van de landbouw en stikstofbeleid dezelfde regels in Brabant moeten gelden als in andere provincies gelden.
- 50PLUS geeft aan dat zij moeite hebben met de datum uit de Interim Omgevingsverordening (IOV). Zij willen de datum verder naar achteren verplaatsen, zoals destijds met de boeren afgesproken.
- 50PLUS is voorstander van een gebiedsgerichte aanpak.

Aanvullende punten vervolgesprek

Donderdag 30 januari

- 50PLUS geeft aan veelvuldig contact te hebben gehad met andere fracties de afgelopen week.
- 50PLUS zou kunnen meedoen aan de huidige coalitie, maar dan zal er een serieus gesprek moeten volgen. Delen van het programma en de kernpunten van 50PLUS moeten in een nieuw akkoord worden meegenomen.
- 50PLUS heeft nog steeds een voorkeur voor een coalitie met VVD, Forum voor Democratie, CDA en 50PLUS.
- 50PLUS geeft aan dat er tussen hen en de SP veel overeenkomsten zijn, maar ook harde noten te kraken zijn.
- 50PLUS geeft aan dat ze met twee kleinere partijen tot de coalitie zouden kunnen toetreden. In dit geval zou 50PLUS een gedeputeerde willen leveren.
- 50PLUS wil een gedeputeerde leveren als zij deel zou nemen aan een coalitie.

Bijlage 11 Gespreksverslagen van de rapporteurs met Partij voor de Dieren

Vrijdag 17 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Marco van der Wel (fractievoorzitter Partij voor de Dieren), Anne-Miep Vlasveld (Statenlid Partij voor de Dieren), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

In verband met de verlate Statenvergadering vangt het gesprek iets later aan.

Stabiel bestuur

- De Partij voor de Dieren is niet tegen het gehele bestuursakkoord, maar zouden er graag een groener profiel aan geven, met daarbij meer aandacht voor dierenwelzijn.

Mogelijke coalities

- De Partij voor de Dieren is er zich van bewust dat zij de huidige coalitie niet aan een meerderheid kunnen helpen, maar geeft aan dat een de huidige coalitie, aangevuld met Partij voor de Dieren, 50Plus en Lokaal Brabant een optie is. Deze drie partijen bijten elkaar niet in hun standpunten, stelt de Partij voor de Dieren.
- De Partij voor de Dieren acht een centrumrechtse coalitie onwaarschijnlijk, vanwege de opgaven die er liggen voor energie, klimaat en natuur (stikstof).
- De Partij voor de Dieren beschouwt een minderheidscoalitie als lastig, omdat er de komende jaren grote besluiten moeten worden genomen.
- Ten aanzien van een extraparlamenteair college zoals in Limburg geeft de Partij voor de Dieren aan dat zij er vanuit partij-programmatische redenen niet tegen zijn, maar constateert tegelijkertijd dat het vooral linkse partijen zijn geweest die in Limburg uiteindelijk afhaakten.

Ontwikkelingen

- De Partij voor de Dieren pleit voor een integrale aanpak van het landbouw en stikstof dossier. Het is niet iets dat ons zomaar overkomt, maar een resultaat van jaren.
- De Partij voor de Dieren roept de partijen op te blijven praten met elkaar.

Aanvullende punten vervolgesprek

Donderdag 30 januari

- Partij voor de Dieren is positief over samenwerking met 50PLUS en Lokaal Brabant en zijn voorstander van het gezamenlijk toetreden tot de huidige coalitie.
- Partij voor de Dieren zou in dit geval een gedeputeerde willen leveren.
- Partij voor de Dieren kan zich grotendeels vinden in het huidige bestuursakkoord, en wil deze op een aantal thema's aanvullen.
- Partij voor de Dieren geeft aan dat het verhaal van een nieuwe coalitie moet kloppen bij het partijprofiel, waarbij dierenwelzijn een van de speerpunten is.

Bijlage 12 Gespreksverslagen van de rapporteurs met Lokaal Brabant

Maandag 20 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Wil van Pinxteren (fractievoorzitter Lokaal Brabant), Harold van den Broek (Burgerlid namens Lokaal Brabant), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Het gesprek vangt iets later aan.

Stabiel bestuur

- Lokaal Brabant geeft aan dat deze situatie vraagt om een aanpak die linksom of rechtsom leidt tot een meerderheidscoalitie.

Mogelijkheden coalitie

- Lokaal Brabant is van mening dat gekeken moet worden naar een meerderheid van VVD, Forum voor Democratie, CDA, aangevuld met een of meerdere partijen uit de groep Lokaal Brabant, CU-SGP en 50 Plus.
- Lokaal Brabant heeft nu nog geen vertrouwen in het toevoegen van de drie kleinere partijen aan de coalitie, omdat zij denken dat zij er daar onderling niet uitkomen.
- Lokaal Brabant is tegen een minderheidscoalitie.
- Lokaal Brabant is geen voorstander van een extraparlamenteair college.

Standpunten

- Lokaal Brabant geeft aan dat de fracties in Provinciale Staten het over het algemeen eens zijn over het “wat”, maar minder eens over “hoe” en het tijdsplan.
- De nieuwe coalitie zal, met name binnen het landbouwdossier, kennis moeten nemen van de trends die de afgelopen 10 jaar al zijn ingezet op het gebied van technologie en demografie; veel agrariërs stoppen binnen nu en 10 jaar.
- Ten aanzien van Brabantse Aanpak Stikstof geeft Lokaal Brabant aan dat deadlines niet het belangrijkste zijn, maar de gezamenlijke weg daar naartoe wel. Deze weg is in het huidige bestuursakkoord niet goed.
- Lokaal Brabant is voorstander van agrarische familiebedrijven, maar met dit beleid koersen we af op enkel industriële landbouw.

Lokaal Brabant overhandigde tijdens het gesprek een document met hierin de inzet van Lokaal Brabant betreffende de coalitievorming Noord-Brabant 2020. Dit document wordt tevens bijgevoegd.

Vorbereiding

Gesprek met rapporteurs

dd. 20 januari 13.30 uur.

1. Wat is volgens u van belang én realistisch om een stabiele bestuurlijke situatie in Brabant te creëren?

Antw.

Een coalitie die draagvlak heeft bij een meerderheid van de Brabantse Provinciale Staten.

Daarbij is nodig:

Ruimte en Respect voor de deelnemende partijen, hun uitgangspunten en soms ook ruimte voor minder gelijkluidende visies.

Daarnaast dient er ruimte te zijn voor voortschrijdend inzicht, gebiedsgerichte verschillen gecombineerd met realiteitszin en voortschrijdend inzicht. En een mindere drang om voor de muziek uit te willen lopen. Gezonde realistische ambitie is goed.

Naast verantwoordelijkheden en meer beslisruimte zo laag mogelijk in de Brabantse samenleving. Met een groeiende faciliterende rol voor de provincie.

Dus geen coalitie met gedoog constructies.

2. Kunt u - en zo ja, onder welke voorwaarden - partner worden in de realisatie van het bestaande bestuursakkoord "Kiezen voor Kwaliteit"?

Antw.

Ja, als er daarmee een realistische mogelijkheid ontstaat om het partijprogramma, en de belofte van Lokaal Brabant te realiseren, ja zeker.

Daarvoor zijn enkele bijstellingen van het bestuursakkoord noodzakelijk.

Want op een paar onderdelen strookt dit coalitieakkoord nog niet met het programma en de uitgangspunten van lokaal Brabant;

En dan zit dit hem niet zozeer in de te bereiken doelstellingen maar veel meer in de invulling van het HOE, de fasering in de tijd en de participatie van de Brabander.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Landbouwbeleid.
- Energievraagstuk.
- Economisch beleid.
- Aanpak woningbouw.

3. Welke realistische mogelijkheden ziet u voor een meerderheidscoalitie?

Antw.

In volgorde van toenemende kans van realisatie.

- 1 Een meerderheidscollege over links door toetreding tot de huidige coalitie (-/- CDA) van de SP lijkt op voorhand minder realistisch.

Argumentatie:

SP heeft via haar stemgedrag bij een aantal moties de afgelopen maanden, onder andere tegenstem begroting 2020 duidelijk te kennen gegeven geen voorstander te zijn van het coalitiebeleid.

SP en VVD lijken hun samenwerking vanuit de vorige coalitie niet te willen/kunnen continueren. C. v/d Maat heeft zich publiekelijk in die zin uitgesproken.

- 2 Huidige coalitie (-/- CDA) aangevuld met een aantal kleinere partijen.

Argumenten:

Is te onderzoeken echter dat is een lastige, maar niet uit te sluiten variant. De toetredende partijen zullen daar baat bij zullen willen hebben. Hun programma's komen op een aantal hoofdpunten overeen maar er zijn ook duidelijke specifieke principiële accenten. Die erg divers zijn en een samenwerking in de weg kunnen staan. Naast het vraagstuk hoe deze toetredende partijen hun invloed en vertegenwoordiging in het college van GS zullen gaan terugzien.

- 3 Nieuwe coalitie over midden/Rechts.

Met als motorblok VVD, CDA, FVD, (27) aangevuld met een of meerdere kleinere partijen zoals LB, PvdA, CuSGP, 50 Plus, PVDD. De vraag is natuurlijk of toetreding van de PVDA tot een dergelijke coalitie wenselijk en programmatisch mogelijk zal zijn. Minimum omvang coalitie kan dan zijn 28 in de meest maximale variant 36.

De verdeling van de opdracht vanuit het dan te schrijven coalitieakkoord over de aan te stellen GS leden zal nog een vraagstuk op zich worden. Met name de rol en herkenbaarheid van de kleinere partij(en) hierbinnen

4. Welke realistische mogelijkheden ziet u voor een minderheidscoalitie?

Antw.

Met de majeure grote opgaven waar op dit moment de provincie Brabant en ook Nederland voor staan lijkt dit een onbegaanbaar pad. Ook is de kans groot dat er drie beleidsarme jaren ontstaan waarmee Brabant niet gediend is.

5. Welke overige mogelijkheden ziet u nog meer?

Antw.

Zie antwoord op vraag 3 optie 3

Meer uitgewerkt: Laat een of twee informateurs de draad weer oppakken bij het begin van de “Alphen” bijeenkomst in het kader van de eerste formatiepoging. (Mevr. H. Huijbregts)

Partijen hebben nu 8 maanden gezien wat ze aan elkaar (kunnen) hebben en van elkaar mogen en kunnen verwachten en mogelijk zijn hierdoor de uitersten die toen niet tot elkaar kwamen wel te verbinden zijn.

Waardoor een coalitie over rechts met als motorblok VVD, CDA en FVD wel succesvol kan worden.

De draad daar weer op te pakken mogelijk aangevuld met een de of meerdere partijen zoals LB, CuSGP, 50 plus.

Zo snel mogelijk aan de gang en tot dat moment gaat het huidige college demissionair door.

Algemeen coalitieprogramma

Kiezen voor kwaliteit:

- Te centralistisch qua gedachte van aansturing, facilitering, beleidsvorming mag meer vanuit de basis de dorpen, steden, gebieden. Gebiedsgericht Bottom Up
- Meer aandacht voor ons Brabantse platteland, en onze ouderen.
- Economie: We zetten nog te veel in op onze laagwaardige economische ontwikkeling terwijl er juist op dat onderdeel al sprake is van een oververhitte arbeidsmarkt met inzet van veel arbeidskrachten van elders. Die ook aandacht vragen in het kader van huisvesting, onderwijs en participatie aan onze Nederlandse maatschappelijke omgeving. Voor wie doen we dit?
- Mobiliteit, er is nog veel op te lossen. Wat het verder interessant maakt is dat we hier door technologische innovaties lijken af te stevenen op een mobiliteitstransitie die mogelijk vele vraagstukken van vandaag oplossen.

Aanvullende punten vervolgesprek

Donderdag 30 januari

- Lokaal Brabant heeft de voorkeur om gesprekken te voeren over een nieuwe coalitie van VVD, Forum voor Democratie, CDA, als Lokaal Brabant of samen met een of meerdere van de partijen, zoals 50PLUS, Partij voor de Dieren en ChristenUnie-SGP.
- Lokaal Brabant kan zich onder voorwaarden, waaronder o.a. een aangepast bestuursakkoord, met meerdere partijen (50 Plus en Partij voor de Dieren) aansluiten bij de huidige coalitie.
- Lokaal Brabant geeft aan een middenpartij te zijn en zowel met links, rechts als met de huidige coalitie samen te kunnen en willen werken.
- Deelname aan een coalitie betekent voor Lokaal Brabant actief deelnemen met een eigen gedeputeerde (fulltime of parttime). Lokaal Brabant zal geen gedoogsteun geven.
- Lokaal Brabant valt op dat er deze bestuursperiode erg monistisch gehandeld wordt en zou dit graag anders zien. Zij zien Provinciale Staten liever meer in de kaderstellende rol op basis van in de Brabantse maatschappij (en gebiedsgericht) opgehaalde en gewogen argumenten.

Bijlage 13 Gespreksverslagen van de rapporteurs met ChristenUnie-SGP

Maandag 20 januari

Aanwezigen:

Alfred Arbouw en Peter van der Velden (rapporteurs), Hermen Vreugdenhil (fractievoorzitter ChristenUnie-SGP), Henk van Zelst (Burgerlid namens ChristenUnie-SGP), Jeroen Hellebrekers en Peter Wijers (ambtelijke ondersteuning rapporteurs)

Stabiel bestuur

- CU-SGP is van mening dat een stabiel bestuur altijd op zoek moet zijn naar draagvlak.
- CU-SGP pleit voor een cultuuromslag, een provincie die bottom-up beleid bouwt. CU-SGP geeft aan dat zij vinden dat daar een smaller takenpakket bij past. Terug naar de kerntaken.

Mogelijkheden coalitie

- CU-SGP ziet zichzelf niet aansluiten bij de huidige coalitie met het huidige bestuursakkoord.
- CU-SGP is geen voorstander van een minderheidscoalitie.
- CU-SGP is van mening dat er een stabiele meerderheid in de Staten is om te komen tot een coalitie die recht doet aan de verkiezingsuitslag; VVD, Forum voor Democratie, CDA, 50Plus, Lokaal Brabant en CU-SGP.
- Zolang het nog mogelijk is om tot een meerderheidscoalitie te komen, acht de CU-SGP een extraparlamenteair college niet opportuun.

Standpunten

- CU-SGP geeft aan dat de Omgevingsvisie breed is aangenomen, op een partij na. Daar zat volgens hen een hele goede methode in met een integrale aanpak. CU-SGP vindt het jammer dat deze methode niet wordt teruggezien in het handelen van de coalitie.
- CU-SGP vindt het jammer dat het landbouwdebat is gevoerd aan de hand van een omgevingsverordening. Het advies van Remkes om geen generieke maatregelen te nemen is volgens CU-SGP niet meegenomen door het college.
- CU-SGP voelt zich niet voldoende betrokken bij het kaderstellen van beleid.

Aanvullende punten vervolgesprek

Woensdag 29 januari

- CU-SGP proeft bereidheid bij de midden-rechtse partijen om op hoofdlijnen te kijken hoe te komen tot een goede lijn.
- CU-SGP sluit uit dat zij instappen bij de huidige coalitie, op inhoud varen zij echt een andere koers.
- CU-SGP is voorstander van een andere cultuur, meer van onderop en gebiedsgericht. Niet centralistisch sturen vanuit verordeningen en regels.
- CU-SGP is van mening dat er teveel grote dossiers aankomen voor een minderheidscoalitie.

